پیشنهاد پهپاد ۷۵ پیشنهاد آبخیز؛ نخستین جشنواره آب دانستنی ها در آبخیز سفلی سد چشمه‌نیلوفر سیل چپه هیلا؛ گزارش

گفت‌وگو با محمد شریف لاهوتی، مدیرعامل شرکت مهندسی آب و آبخیزداری دشت سیمین‌کوه

مدیرعامل شرکت مهندسی آب و آبخیزداری دشت سیمین‌کوه از آغاز عملیات اجرایی طرح انتقال آب از حوضه‌های بالادست به دشت سیمین‌کوه در مهرماه ۱۴۰۱ خبر داد. به گفته او، تاکنون ۶۲ درصد عملیات پیش‌بینی‌شده در قالب ۱۸ پروژه انجام شده است. این طرح با هدف کاهش فشار بر سفره‌های زیرزمینی دشت و تأمین پایدار آب شرب و کشاورزی حدود ۱۴۰ هزار نفر در ۳۷ روستا و شهر کوچک اجرا می‌شود.

لاهوتی در گفت‌وگو با ما توضیح داد که طرح شامل احداث ۲۳ بند خاکی و سنگی، لایروبی ۴۱ کیلومتر آبراهه، کاشت بیش از ۱۲ میلیون نهال و بوته بومی و ایجاد ۹ حوضچه رسوب‌گیر است. او گفت: «در بسیاری از نقاط، آب باران امروز در چند ساعت از دامنه‌ها سرازیر می‌شود و بدون هیچ استفاده‌ای به دریاچه نمک می‌رسد. ما می‌خواهیم همین آب را چند روز در مسیر نگه داریم تا فرصت نفوذ به زمین پیدا کند.» به گفته وی، تاکنون ۱۱ بند از این مجموعه آماده بهره‌برداری شده‌اند.

به گفته مدیرعامل شرکت، هزینه کل طرح ۴ هزار و ۲۰۰ میلیارد ریال برآورد شده است. ۶۰ درصد این مبلغ را وزارت نیرو و سازمان آب و آبخیزداری استان سمنگان پرداخته‌اند و مابقی از محل تسهیلات بانکی و مشارکت بهره‌برداران تأمین می‌شود. او افزود: «برای هر ۱۰۰ میلیون تومان سرمایه‌گذاری، حدود ۳۵ شغل مستقیم و غیرمستقیم در بخش کشاورزی و خدمات ایجاد می‌شود.» به گفته او، ۱۲۰ نفر از اهالی روستاها در اجرای عملیات به‌صورت روزمزد مشغول به کار بوده‌اند.

لاهوتی با اشاره به اینکه ۱۴ حلقه چاه عمیق در دشت سیمین‌کوه در حال برداشت بیش از ظرفیت تجدید آب‌خوان هستند، گفت: «اگر همین روند ادامه پیدا کند، تا ۱۰ سال دیگر بسیاری از این چاه‌ها یا کم‌آب می‌شوند یا از مدار خارج می‌شوند.» او تأکید کرد که طرح به‌تنهایی کافی نیست و باید در کنار آن، الگوی کشت و میزان برداشت نیز اصلاح شود. به گفته او، ۲۸ کشاورز عضو تعاونی آبخیزداران دشت سیمین‌کوه در دوره‌های آموزشی شرکت کرده‌اند.

مدیرعامل شرکت مهندسی آب و آبخیزداری دشت سیمین‌کوه همچنین از برنامه‌ای برای کشت ۵۳ هکتار بادام کم‌آب‌بر در اراضی بالادست طرح خبر داد و گفت: «کشاورزی که باغ بادام بکارد، در سال سوم محصول قابل قبول خواهد گرفت و فشار کمتری بر سفره وارد می‌شود.» به گفته او، ۱۱۰ هکتار از این باغ‌ها تاکنون احداث شده‌اند و ۴۰ خانوار از تسهیلات کم‌بهره برای خرید نهال و سیستم آبیاری قطره‌ای استفاده کرده‌اند.

با این حال، برخی از اهالی روستای کهنه‌ده نسبت به اجرای طرح ابراز نگرانی کرده‌اند. حاج‌علی رستمی، یکی از بهره‌برداران قدیمی منطقه، گفت: «ما نمی‌گوییم کار خوبی نیست، اما کسی از ما نظر نخواست. بعضی از بندها درست روی مسیر قدیمی قنات‌های ما ساخته شده و آب کمتری به دست می‌رسد.» مدیرعامل شرکت در پاسخ گفت که ۱۷ مورد از این ایرادها پس از بازدید میدانی اصلاح شده و بقیه نیز در دست بررسی است.

به گفته لاهوتی، ۹ بند از ۲۳ بند طرح تاکنون آسیب جدی دیده‌اند که بیشتر آن‌ها به دلیل بارش‌های بهمن‌ماه ۱۴۰۱ بوده است. او گفت: «بندهایی که با سنگ‌چین و ملات ساخته شده‌اند، تقریباً بدون خسارت ماندند و همین را برای ادامه کار ملاک قرار می‌دهیم.» به گفته او، ۴ بند جدید با ظرفیت بیشتر جایگزین بندهای آسیب‌دیده خواهند شد و هزینه آن از محل اعتبارات ۱۴۰۲ تأمین می‌شود.

مدیرعامل شرکت مهندسی آب و آبخیزداری دشت سیمین‌کوه از برگزاری نخستین جشنواره آب دانستنی‌ها در آبخیز سفلی سد چشمه‌نیلوفر سیل چپه هیلا خبر داد. به گفته او، این جشنواره از ۲۵ تا ۲۸ آبان‌ماه در محوطه پارک جنگلی نارون‌بن برگزار می‌شود و ۱۲ غرفه آموزشی، نمایشگاه عکس و مسابقه نقاشی کودکان در آن برپا خواهد شد. او گفت: «هدف ما این است که مردم بدانند آب از کجا می‌آید، چرا هدر می‌رود و چه کاری از دست خود آن‌ها برای حفظ آن برمی‌آید.»

به گفته او، ثبت‌نام بازدیدکنندگان از ۱۵ مهرماه آغاز شده و تاکنون بیش از ۶۰۰ نفر، عمدتاً دانش‌آموزان مدارس ابتدایی و راهنمایی شهرستان، در برنامه‌های جشنواره ثبت‌نام کرده‌اند. او افزود: «ظرفیت روزانه ۴۰۰ نفر است و برای گروه‌های بیشتر، نوبت‌های جداگانه در نظر گرفته‌ایم.» به گفته او، ۱۲ دستگاه اجرایی، از جمله ادارات منابع طبیعی، آموزش‌وپرورش و جهاد کشاورزی، در برپایی غرفه‌ها همکاری دارند.

یکی از برنامه‌های اصلی جشنواره، مسابقه نقاشی با موضوع «قطره‌ای که سفر می‌کند» است که آثار برگزیده آن در پایان جشنواره نمایش داده می‌شود. مدیرعامل شرکت مهندسی آب و آبخیزداری دشت سیمین‌کوه گفت: «بهترین نقاشی‌ها را خودمان انتخاب نمی‌کنیم؛ از بچه‌ها خواسته‌ایم که رأی بدهند.» به گفته او، ۳۰ اثر برتر جوایزی از جمله کیف مدرسه، کتاب داستان و بازدید رایگان از مزرعه آموزشی سد دریافت می‌کنند.

در حاشیه جشنواره، کارگاه‌های عملی ساخت بند سنگی کوچک، کاشت نهال بومی و نحوه استفاده از سامانه آبیاری قطره‌ای برای باغداران برگزار می‌شود. مدیرعامل شرکت مهندسی آب و آبخیزداری دشت سیمین‌کوه گفت: «بسیاری از باغداران ما نمی‌دانند که با چند متر لوله و یک شیر فشار، می‌توانند مصرف آب باغ خود را تا یک‌سوم کاهش دهند.» به گفته او، ۴ کارگاه با ظرفیت ۳۰ نفر در هر نوبت برگزار می‌شود.

او همچنین از برنامه‌ای برای ثبت‌نام ۲۰۰ دانش‌آموز در طرح «سفیران آب» خبر داد که قرار است از آذر ماه آغاز شود. به گفته او، این دانش‌آموزان در مدارس خود جلسات کوتاه آموزشی برگزار می‌کنند و در پایان سال تحصیلی، بهترین گزارش‌ها درباره صرفه‌جویی در مصرف آب در خانه و مدرسه معرفی می‌شوند. او گفت: «اگر بچه‌ها این عادت‌ها را یاد بگیرند، خانواده‌هایشان هم همراه می‌شوند و این مهم‌ترین سرمایه‌گذاری ماست.»

مدیرعامل شرکت مهندسی آب و آبخیزداری دشت سیمین‌کوه از آغاز عملیات اجرایی طرح انتقال آب از حوضه‌های بالادست به دشت سیمین‌کوه در مهرماه ۱۴۰۱ خبر داد. به گفته او، تاکنون ۶۲ درصد عملیات پیش‌بینی‌شده در قالب ۱۸ پروژه انجام شده است. این طرح با هدف کاهش فشار بر سفره‌های زیرزمینی دشت و تأمین پایدار آب شرب و کشاورزی حدود ۱۴۰ هزار نفر در ۳۷ روستا و شهر کوچک اجرا می‌شود.

لاهوتی در گفت‌وگو با ما توضیح داد که طرح شامل احداث ۲۳ بند خاکی و سنگی، لایروبی ۴۱ کیلومتر آبراهه، کاشت بیش از ۱۲ میلیون نهال و بوته بومی و ایجاد ۹ حوضچه رسوب‌گیر است. او گفت: «در بسیاری از نقاط، آب باران امروز در چند ساعت از دامنه‌ها سرازیر می‌شود و بدون هیچ استفاده‌ای به دریاچه نمک می‌رسد. ما می‌خواهیم همین آب را چند روز در مسیر نگه داریم تا فرصت نفوذ به زمین پیدا کند.» به گفته وی، تاکنون ۱۱ بند از این مجموعه آماده بهره‌برداری شده‌اند.

**به گفته مدیرعامل شرکت، هزینه کل طرح ۴ هزار و ۲۰۰ میلیارد ریال برآورد شده است. ۶۰ درصد این مبلغ را وزارت نیرو و سازمان آب و آبخیزداری استان سمنگان پرداخته‌اند و مابقی از محل تسهیلات بانکی و مشارکت بهره‌برداران تأمین می‌شود. او افزود: «برای هر ۱۰۰ میلیون تومان سرمایه‌گذاری، حدود ۳۵ شغل مستقیم و غیرمستقیم در بخش کشاورزی و خدمات ایجاد می‌شود.» به گفته او، ۱۲۰ نفر از اهالی روستاها در اجرای عملیات به‌صورت روزمزد مشغول به کار بو